

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 12/06-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júla 2006 v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Bárányu a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť M. Č., S., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., B., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom Trnava v konaní sp. zn. 4 T 85/04, ako aj v predchádzajúcom prípravnom konaní, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva M. Č. podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 4 T 85/04 **p o r u š e n é b o l i .**

2. Základné právo M. Č. podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 4 T 85/04 **p o r u š e n é b o l o .**

3. Okresný súd Trnava je p o v i n n ý nahradiť M. Č. trovy právneho zastúpenia v sume 5 300 Sk (slovom päťtisícristo slovenských korún) na bankový účet právneho zástupcu JUDr. M. K. do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažnosti M. Č. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. mája 2005 doručená sťažnosť M. Č., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. K., B., ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Okresným súdom Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 4 T 85/04 (ďalej aj „súdne konanie“), ako aj v predchádzajúcom prípravnom konaní.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 12/06-20 zo 4. januára 2006 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v časti, v ktorej namietal porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru v súvislosti s jeho väzbou v súdnom konaní, ako aj v predchádzajúcom prípravnom konaní a základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v súdnom konaní, pričom vo zvyšnej časti sťažnosť sťažovateľa odmietol.

Predsedníčka okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu, ktorá jej bola doručená 4. apríla 2006, vyjadrila, že okresný súd netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľa vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 6. apríla 2006 oznámil, že netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd využil možnosť postupu podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, pretože vzhľadom na charakter posudzovanej veci, v ktorej je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že uznesením okresného súdu sp. zn. Tpr 215/03 zo 7. novembra 2003 bol vzatý do väzby podľa dôvodov uvedených v ustanovení § 67 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku (ďalej aj „TP“). Prokurátorka Okresnej prokuratúry T. (ďalej len „okresná prokuratúra“) podala na sťažovateľa obžalobu pod č. k. 2 Pv 947/03-66 z 28. apríla 2004 na okresný súd (vec je v konaní pred súdom vedená pod sp. zn. 4 T 85/04) pre trestný čin krádeže podľa ustanovenia § 247 ods. 1 a 4 Trestného zákona (ďalej len „TZ“).

Sťažovateľ ďalej uvádza, že okresný súd rozhodoval o dôvodoch trvania jeho väzby len na základe jeho žiadostí o prepustenie z väzby na slobodu, a to uznesením sp. zn. Tp 28/04 z 19. februára 2004, uznesením sp. zn. 4 T 85/04 z 18. júna 2004 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Tos 95/04 z 13. júla 2004, uznesením sp. zn. 4 T 85/04 z 5. októbra 2004, uznesením sp. zn. 4 T 85/04 z 30. novembra 2004 a uznesením sp. zn. 4 T 85/04 z 29. marca 2005.

Uznesením krajského súdu z 13. januára 2005 bolo podľa ustanovenia § 149 ods. 1 písm. a) TP zrušené v celom rozsahu uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 T 85/04 z 30. novembra 2004, pričom žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu bola zamietnutá s tým, že naďalej trvá dôvod väzby podľa ustanovenia § 67 ods. 1 písm. c) TP.

Sťažovateľ zastáva názor, že dôvody zamietnutia všetkých jeho žiadostí o prepustenie z väzby na slobodu boli takmer totožné. Väzba bola podľa jeho názoru predĺžovaná len preto, lebo „... od roku 1997 som bol 6 krát súdne trestaný za majetkovú trestnú činnosť, v minulosti som bol viackrát liečený na závislosť na heroíne a trestnou

činnosťou som si mal zabezpečiť prostriedky na drogy a živobytie a pred vzatím do väzby som bol nezamestnaný a nemal som žiadny príjem. Celá obžaloba proti mojej osobe je postavená len na výpovedi svedkyne J. H., ktorá od začiatku vyšetrovania podala vo veci len jednu výpoveď. Jej vierohodnosť nie je podložená žiadnymi dôkaznými prostriedkami. ... Od 28. 4. 2004, kedy bola prokurátorkou Okresnej prokuratúry v T. podaná na moju osobu obžaloba, bolo vo veci nariadených 6 hlavných pojednávaní, a to 31. 8. 2004, 30. 9. 2003, 5. 10. 2003 (pozn. správne 30. 9. 2004 a 5. 10. 2004), 26. 10. 2004, 9. 12. 2004, 27. 1. 2005. Všetky tieto hlavné pojednávania boli odročené z dôvodu, že sa nedostavila svedkyňa H. Podľa úradného záznamu spísaného na Okresnom súde v Trnave zo dňa 9. 12. 2004 bol svedkyňi H. termín hlavného pojednávania (27. 1. 2004; pozn. správne 27. 1. 2005) oznámený. Na toto hlavné pojednávanie sa nedostavila, a to napriek tomu, že pred jeho konaním na súde prítomná bola a dokonca bola v kontakte aj so sudkyňou v mojej trestnej veci... Mám za to, že vo väzbe som držaný len z toho dôvodu, že súd nedokáže zabezpečiť svedkyňu H. na hlavné pojednávanie“.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd vyslovil, že „... Okresný súd v Trnave svojím postupom porušil moje ústavné práva zakotvené v Ústave SR v čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 2 a v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd v čl. 5 ods. 1 a 3“.

Ústavný súd výzvou z 28. marca 2006 požiadal predsedníčku okresného súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadrila k sťažnosti sťažovateľa. Predsedníčka okresného súdu v stanovisku doručenom ústavnému súdu 24. apríla 2006 uviedla prehľad úkonov vykonaných v danej veci a vyjadrila sa, že „Okresný súd Trnava v súvislosti s väzbou obžalovaného M. Č. neporušil jeho práva, obžalovaný bol obmedzený na slobode zákonným spôsobom, o jeho väzbe rozhodoval sudca, jeho žiadosti o prepustenie z väzby boli riadne preskúmané, sťažnosti proti rozhodnutiam boli zamietnuté odvolacím súdom. Vzhľadom na opakovane podávané žiadosti, sťažnosti, vznášané námietky nebolo možné plynulejšie konať a dôvody väzby trvali po celú dobu. Najvyšší súd SR nepredĺžil lehotu trvania väzby u obžalovaného keď uviedol, že z ustanovenia § 71 ods. 2 Tr. por. vyplýva, že okrem existencie konkrétneho dôvodu väzby je esenciálnou podmienkou pre

predĺženie lehoty trvania väzby obvineného nad dva roky zistenie, že jeho trestné stíhanie nemožno v tejto dvojročnej lehote skončiť pre obťažnosť veci a podľa názoru NS SR predmetnú trestnú vec nemožno považovať za obťažnú.

Čo sa týka sťažnosti v súvislosti s porušením práva obžalovaného na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy neboli zistené subjektívne prieťahy“.

Predsedička okresného súdu ďalej uviedla, že zákonná sudkyňa v danej veci bola od 2. novembra 2005 dlhodobo práceneschopná. Počas práceneschopnosti ju zastupoval sudca poverený zastupovaním v zmysle Rozvrhu práce na rok 2005, následne zákonná sudkyňa nastúpila na materskú dovolenku a „... dňa 19. 1. 2006 bola trestná vec prostredníctvom generátora pridelená na prejednanie a rozhodnutie inému sudcovi trestnoprávneho úseku“.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľa, stanoviska predsedníčky okresného súdu, ako aj podrobného preštudovania spisu okresného súdu sp. zn. 4 T 85/04 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Podľa zápisnice z výsluchu z 24. októbra 2004 vypovedala v trestnej veci sťažovateľa predvolaná svedkyňa. Podľa zápisnice z výsluchu sťažovateľa zo 6. a 7. novembra 2003 bol sťažovateľ ako obvinený vypočutý vyšetrovateľom Okresného úradu justičnej polície Policajného zboru v T. (ďalej aj „úrad justičnej polície“ alebo „úrad justičnej a kriminálnej polície“) v jeho trestnej veci. Okresnému súdu bol 7. novembra 2003 doručený návrh okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 947/03-9 zo 7. novembra 2003 na vzatie sťažovateľa do väzby podľa ustanovenia § 77 ods. 1 TP, ktorý bol obvinený z trestného činu krádeže podľa § 247 ods. 1 a 4 TZ. Okresný súd uznesením č. k. Tpr 215/03 zo 7. novembra 2003 rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby podľa ustanovenia § 68 ods. 1 TP z dôvodov uvedených v ustanovení § 67 ods. 1 písm. b) a c) TP a súčasne mu bol súdom ustanovený obhajca v zmysle dôvodov uvedených v ustanovení § 36a ods. 1 písm. c) TP.

Uznesením úradu justičnej polície sp. zn. ČVS: OUJP-856/20-2003 z 24. novembra 2003 bolo nariadené vypracovanie znaleckého posudku vo veci vyšetrenia duševného stavu sťažovateľa a jeho závislosti na omamných a psychotropných látkach. Podľa zápisnice z výsluchu sťažovateľa z 25. novembra 2005 bol sťažovateľ vypočutý vyšetrovateľom úradu justičnej polície v jeho trestnej veci.

Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru, pracovisko B., v odbornom vyjadrení sp. zn. ČES: KEU-10143/BA-EXP-2003 z 9. decembra 2003 uviedol výsledky odbornej expertízy vo veci skúmania dôkazného materiálu. Podľa úradného záznamu úradu justičnej polície zo 16. januára 2004 bol poverený súdny znalec urgovaný, aby urýchlene vypracoval znalecký posudok.

Uznesením okresného súdu č. k. Tp 28/04-6 z 19. februára 2004 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby z 2. februára 2004 na slobodu zamietnutá. Okresnému súdu bola 26. februára 2004 doručená žiadosť úradu justičnej polície o vydanie písomného príkazu na vyšetrenie duševného stavu sťažovateľa. Okresný súd vydal 27. februára 2004 príkaz č. k. Tp 515/04 na vyšetrenie duševného stavu sťažovateľa podľa ustanovenia § 116 ods. 1 TP.

Právny zástupca sťažovateľa doručil 1. marca 2004 úradu justičnej polície žiadosť o poskytnutie informácie. Úrad justičnej polície oznámil požadované skutočnosti prípisom zo 4. marca 2004. Uznesením úradu justičnej polície sp. zn. ČVS: OUJP-856/20-2003 zo 4. marca 2004 bolo nariadené vypracovanie znaleckého posudku poverenými súdnymi znalcami v stanovenej lehote. Znalecký posudok bol vypracovaný 11. marca 2004.

Okresnému súdu bola 10. marca 2004 doručená žiadosť vyšetrovateľa úradu justičnej polície o zaslanie rozsudku sp. zn. 6 T 146/01 a vyznačenie právoplatnosti v inej trestnej veci sťažovateľa. Okresný súd v oznámení z 23. marca 2004 uviedol, že spis sp. zn. 6 T 146/01 bol zapožičaný Okresnému súdu Považská Bystrica.

Úradu justičnej polície bola 17. marca 2004 doručená správa Obvodného úradu G. týkajúca sa povesti sťažovateľa v mieste trvalého bydliska. Podľa záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu z 29. marca 2004 sťažovateľ študoval vyšetrovací spis v uvedený deň. Okresnej prokuratúre bol 7. apríla 2004 návrh vyšetrovateľa úradu justičnej polície na podanie obžaloby v trestnej veci sťažovateľa. Podľa zápisnice z výsluchu sťažovateľa z 20. apríla 2004 bol sťažovateľ vypočutý vyšetrovateľom úradu justičnej polície.

Okresnému súdu bola 30. apríla 2004 doručená obžaloba okresnej prokuratúry č. k. 2 Pv 947/03-66 z 28. apríla 2004 v trestnej veci sťažovateľa. Okresná prokuratúra upovedomením č. k. 2 Pv 947/03-71 z 28. apríla 2004 oznámila sťažovateľovi, že bola podaná naňho obžaloba pre trestný čin krádeže podľa ustanovenia § 247 ods. 1 a 4 TZ a jeho žiadosti o prepustenie na slobodu z 21. apríla 2004 nebolo vyhovené. Okresná prokuratúra upovedomením č. k. 2 Pv 947/03-72 z 28. apríla 2004 oznámila právnej zástupkyňi sťažovateľa, že bola podaná naňho obžaloba pre trestný čin krádeže podľa ustanovenia § 247 ods. 1 a 4 TZ a jeho žiadosti o prepustenie na slobodu z 21. apríla 2004 nebolo vyhovené. Rovnaké upovedomenie bolo zaslané aj ústavu na výkon väzby, kde sa sťažovateľ nachádzal vo väzbe.

Úradu justičnej a kriminálnej polície boli 4. mája 2004 okresným súdom odstúpené podania sťažovateľa týkajúce sa zmeny v osobe ustanoveného obhajcu a návrhu na doplnenie dokazovania preskúmaním duševného stavu svedkyne.

Okresnému súdu bola 30. apríla 2004 odstúpená žiadosť sťažovateľa z 28. apríla 2004 o prepustenie z väzby na slobodu podaná jeho právnu zástupkyňou, ktorej okresná prokuratúra v zmysle ustanovenia § 72 ods. 2 TP nevyhovela. Okresný súd vydal 3. mája 2004 pokyn na pripojenie spisu sp. zn. 6 T 146/01. Podľa úradného záznamu okresného súdu zo 4. mája 2004 pripojenie spisu nebolo možné vykonať, pretože bol zapožičaný Okresnému súdu Považská Bystrica ku konaniu sp. zn. 2 T 80/03. Úrad justičnej a kriminálnej polície doručil okresnému súdu 7. mája 2004 podania sťažovateľa na vybavenie vzhľadom na podanie obžaloby.

Okresnému súdu bola 11. júna 2004 doručená žiadosť úradu justičnej a kriminálnej polície o udelenie súhlasu k výsluchu sťažovateľa v súvislosti s jeho obvinením z trestného činu krivého obvinenia podľa ustanovenia § 174 ods. 1 TZ. Okresný súd uznesením č. k. 4 T 85/04-200 z 18. júna 2004 zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Právna zástupkyňa sťažovateľa doručila okresnému súdu 1. júla 2004 sťažnosť proti predmetnému uzneseniu. Spis bol 8. júla 2004 predložený na rozhodnutie krajskému súdu. Krajský súd na neverejnom zasadnutí 13. júla 2004 uznesením č. k. 5 Tos 95/04-207 sťažnosť sťažovateľa zamietol. Spis bol okresnému súdu doručený 16. júla 2004. Okresný súd vydal 19. júla 2004 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu sťažovateľovi a subjektom zúčastneným na konaní.

Okresný súd nariadil 21. júla 2004 termín hlavného pojednávania na 31. august 2004. Opatrením okresného súdu č. k. 4 T 85/04-211 z 21. júla 2004 bolo zrušené ustanovenie povereného obhajcu sťažovateľa, pretože si zvolil iného právneho zástupcu. Právna zástupkyňa sťažovateľa doručila okresnému súdu 9. augusta 2004 návrh na vypočutie svedka.

Okresnému súdu bolo 12. augusta 2004 doručené oznámenie Úradu justičnej a kriminálnej polície Policajného zboru G. v trestnej veci sťažovateľa. Mestský úrad S. doručil okresnému súdu 23. augusta 2004 oznámenie v trestnej veci sťažovateľa. Okresný súd vydal 17. augusta 2004 súhlas k výsluchu sťažovateľa týkajúci sa jeho obvinenia v inej trestnej veci.

Okresnému súdu boli 23. a 24. augusta 2004 doručené žiadosti úradu justičnej a kriminálnej polície o udelenie súhlasu k výsluchu sťažovateľa v súvislosti s jeho obvinením z trestného činu krivého obvinenia podľa ustanovenia § 174 ods. 1 TZ a podnetom sťažovateľa na preverenie podozrenia zo spáchania trestného činu. Okresný súd vydal 25. augusta 2004 súhlas k výsluchu sťažovateľa.

Na hlavnom pojednávaní 31. augusta 2004 okresný súd vykonal dokazovanie (výsluchy sťažovateľa a poškodeného), boli podané návrhy na ďalšie dokazovanie

výsluchmi svedkov a pojednávajúce bolo uznesením odročené na 30. september 2004. Okresným súdom boli 2. septembra 2004 vypravené prípisov predvolaným svedkom, Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru SR G. a Psychiatrickej ambulancii v G.

Na hlavnom pojednávaní 30. septembra 2004 bola zistená neprítomnosť predvolaných svedkov, ktorí nemali vykázané doručenie predvolania na pojednávajúce, preto bolo pojednávajúce uznesením odročené na 5. október 2004. Okresný súd požiadav prípisom z 25. septembra 2004 Okresné riaditeľstvo Policajného zboru T. o doručenie predvolania na pojednávajúce hlavnej svedkyni. Okresnému súdu bola 30. septembra 2004 doručená odpoveď Okresného riaditeľstva Policajného zboru T., v ktorej bolo uvedené, že predvolanie hlavnej svedkyni sa nepodarilo doručiť z dôvodu jej nezastihnutia v mieste trvalého pobytu.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 1. októbra 2004 bol žiadaný súhlas zákonného sudcu o vypočutie predvolaného svedka, ktorý sa nachádzal vo väzbe. Na hlavnom pojednávaní 5. októbra 2004 bol vypočutý predvedený svedok a okresný prokurátor zotrval na vypočutí hlavnej svedkyne, ktorá sa na pojednávajúce nedostavila, pričom sťažovateľ zároveň požiadav o prepustenie z väzby. Okresný súd žiadosť sťažovateľa zamietol uznesením č. k. 4 T 85/04-239. Hlavné pojednávajúce bolo uznesením odročené na 26. október 2004 s tým, že súd požiadav orgány polície o predvedenie hlavnej svedkyne.

Okresnému súdu bolo 21. októbra 2004 doručené hodnotenie Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby L. týkajúce sa osoby sťažovateľa počas pobytu vo väzbe. Hlavné pojednávajúce 26. októbra 2004 bolo uznesením odročené na 11. november 2004 z dôvodu neprítomnosti predvolanej hlavnej svedkyne s tým, že okresný súd vznesie dopyt orgánom polície, z akého dôvodu svedkyňa nebola predvedená a budú vypravené prípisov príslušnej zdravotnej poisťovni a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny T. vo veci zistenia aktuálnej adresy svedkyne. Odpoveď Obvodného riaditeľstva Policajného zboru T. vo veci nepredvedenia predvolanej svedkyne bola okresnému súdu doručená 8. októbra 2004 a 2. novembra 2004 (svedkyňa sa nezdržovala v mieste trvalého pobytu).

Okresnému súdu boli 8. novembra 2004 doručené vyjadrenia Všeobecnej zdravotnej poisťovne, pobočka T., a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny T. týkajúce sa adresy predvolanej svedkyne.

Na hlavnom pojednávaní 11. novembra 2004 bolo okresným súdom zistené, že predvolaná svedkyňa sa opätovne nedostavila a prítomní boli oboznámení s dôvodmi jej nepredvedenia orgánmi polície, pričom pojednávanie bolo uznesením odročené na 9. december 2004 s tým, že orgány polície budú opätovne požiadané o predvedenie svedkyne.

Okresnému súdu bola 24. novembra 2004 doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Okresný súd uznesením č. k. 4 T 85/04-257 z 30. novembra 2004 žiadosť sťažovateľa zamietol. Okresnému súdu boli 19. a 22. novembra 2004 doručené vyjadrenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. vo veci nepredvedenia predvolanej svedkyne (svedkyňa sa zdržiavala v mieste trvalého pobytu nepravidelne).

Na hlavnom pojednávaní 9. decembra 2004 bola zistená opätovná neprítomnosť predvolanej svedkyne, ktorej bola udelená poriadková pokuta v sume 5 000 Sk. Sťažovateľ oznámil podanie sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 T 85/04-257 z 30. novembra 2004, pričom pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom predloženia spisu krajskému súdu (rozhodnutie o sťažnosti sťažovateľa). Podľa zápisnice Obvodného oddelenia Policajného zboru T. z 9. decembra 2004 bola o 13.15 h na políciu predvedená predvolaná svedkyňa, ktorá bola následne o 13.30 h predvedená pred zákonnú sudkyňu prejednávajúcu trestnú vec sťažovateľa. Svedkyňa uviedla zákonnej sudkyňi svoju aktuálnu adresu, pričom bola zároveň oboznámená s termínom hlavného pojednávania nariadeného na 27. január 2005, na ktorý sa zaviazala bez predvolania dostaviť (úradný záznam okresného súdu z 9. decembra 2004). Okresnému súdu bola 15. decembra 2004 doručená žiadosť sťažovateľa o preskúmanie duševného stavu predvolanej svedkyne.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí 13. januára 2005 uznesením č. k. 4 Tos 193/04-272 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 4 T 85/04-257 z 30. novembra 2004 a sťažnosť sťažovateľa zamietol s tým, že „... u neho trvajú dôvody väzby len podľa § 67 ods. 1 písm. c) Tr. por.“. Posudzovaný spis bol okresnému súdu vrátený 19. januára 2005.

Okresnému súdu bolo 13. januára 2005 doručené vyjadrenie sťažovateľa – námietka zaujatosti zákonnej sudkyne. Okresný súd uznesením č. k 4 T 85/04-281 z 21. januára 2005 rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z vykonávania procesných úkonov v trestnej veci sťažovateľa.

Na hlavnom pojednávaní 27. januára 2005 bola zistená neprítomnosť svedkyne napriek jej vedomosti o termíne pojednávania, následne jej bola udelená poriadková pokuta v sume 5 000 Sk. Sťažovateľ podal sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu č. k. 4 T 85/04-281 z 21. januára 2005 a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito za účelom predloženia spisu krajskému súdu. Spis bol vypravený 4. februára 2005.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí 10. marca 2005 uznesením č. k. 3 Tos 22/05 sťažnosť sťažovateľa zamietol, pretože neboli zistené dôvody pre vylúčenie zákonnej sudkyne z prejednávania predmetnej trestnej veci. Spis bol okresnému súdu vrátený 10. marca 2005.

Okresnému súdu bola 18. februára 2005 doručená žiadosť úradu justičnej a kriminálnej polície o zaslanie kópie posudzovaného spisu. Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 9. februára 2005 žiadosť o prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu. Okresný súd vydal 22. marca 2005 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu subjektom v zmysle príslušných ustanovení TP a 23. marca 2005 vydal súhlas k výsluchu sťažovateľa v inej trestnej veci.

Okresný súd vydal 29. marca 2005 pokyn na doručenie výzvy právnej zástupkyňi sťažovateľa. Okresný súd uznesením č. k. 4 T 85/04-306 z 29. marca 2006 zamietol žiadosť o prepustenie sťažovateľa z väzby. Okresnému súdu bolo 24. marca 2005 Najvyšším súdom

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) odstúpené podanie sťažovateľa týkajúce sa námietky zaujatosti a priet'ahov v konaní. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 31. marca 2005 žiadosť o preskúmanie duševného stavu svedkyne. Sudcovia okresného súdu sa 7. apríla 2005 vyjadrili k námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľom.

Právny zástupca sťažovateľa doručil okresnému súdu 6. apríla 2005 vyjadrenie k predmetu konania. Okresný súd predložil 7. apríla 2005 posudzovaný spis krajskému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti sudcov okresného súdu. Krajský súd na neverejnom zasadnutí 14. apríla 2005 uznesením č. k. 4 Nto 5/05-325 rozhodol, že prejednáváná trestná vec sťažovateľa sa tomuto súdu neodníma.

Právna zástupkyňa sťažovateľa doručila okresnému súdu 13. apríla 2005 oznámenie o ukončení právneho zastupovania sťažovateľa k dátumu 11. apríla 2005, pričom 14. apríla 2005 bola okresnému súdu doručená sťažnosť právnych zástupcov sťažovateľa proti uzneseniu č. k. 4 T 85/04-306 z 29. marca 2005. Sťažnosť sťažovateľa proti predmetnému uzneseniu bola okresnému súdu doručená 18. apríla 2005.

Okresnému súdu bola 14. apríla 2005 doručená žiadosť úradu justičnej a kriminálnej polície o výsluch sťažovateľa v inej trestnej veci. Okresný súd vydal 21. apríla 2005 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu subjektom v zmysle príslušných ustanovení TP, súhlas k výsluchu sťažovateľa v inej trestnej veci a vypracovanie predkladacej správy krajskému súdu za účelom rozhodnutia o sťažnosti sťažovateľa. Spis bol predložený krajskému súdu 22. apríla 2005. Podľa úradného záznamu krajského súdu z 28. apríla 2005 nahliadol v uvedený deň do spisu právny zástupca sťažovateľa. Krajský súd na neverejnom zasadnutí 12. mája 2005 uznesením č. k. 4 Tos 64/05-338 zamietol sťažnosť sťažovateľa. Spis bol okresnému súdu vrátený 19. mája 2005.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 29. apríla 2005 sa v uvedený deň na okresný súd dostavila svedkyňa, ktorá predložila fotokópie písomností preukazujúcich jej zadržanie v Rakúsku v čase termínu pojednávania 27. januára 2005, pričom zároveň uviedla telefonický kontakt v prípade predvolania na budúce hlavné pojednávanie.

Okresnému súdu bola 4. mája 2005 doručená žiadosť úradu justičnej a kriminálnej polície o výsluch sťažovateľa v inej trestnej veci. Okresný súd vydal 4. mája 2005 súhlas k výsluchu sťažovateľa.

Okresnému súdu bolo 2. mája 2005 odstúpené podania sťažovateľa adresované Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) na vybavenie. Okresnému súdu bolo 4. mája 2005 doručené oznámenie Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. o doručení písomnosti – uznesenia č. k. 4 T 85/04-284 z 27. januára 2005 svedkyňi.

Okresnému súdu bola 27. mája 2005 doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Právny zástupca sťažovateľa doručil 3. júna 2005 okresnému súdu žiadosť o prepustenie sťažovateľa z väzby. Okresný súd nariadil 6. júna 2005 termín pojednávania na 28. júl 2005, pričom zároveň boli vyžiadané správy o povesti sťažovateľa vo väzbe.

Okresný súd uznesením č. k. 4 T 85/04-374 zo 14. júna 2005 zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a neprijal jeho písomný sľub podľa ustanovenia § 73 ods. 1 písm. b) TP. Okresnému súdu bola 22. júna 2005 doručená sťažnosť sťažovateľa prostredníctvom právneho zástupcu proti predmetnému uzneseniu. Spis bol 24. júna 2005 predložený na rozhodnutie krajskému súdu. Okresnému súdu boli 24. a 27. júna 2005 doručené prípisy – hodnotenia Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby L. a Úradu justičnej a kriminálnej polície v G. týkajúce sa osoby sťažovateľa.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí 12. júla 2005 uznesením č. k. 5 Tos 113/05-381 sťažnosť sťažovateľa zamietol. Spis bol okresnému súdu vrátený 26. júla 2005. Zákonná sudkyňa vykonala 30. júna 2005 rozbor posudzovanej trestnej veci. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 15. júla 2005 bol termín pojednávania nariadený na 28. júl 2005 zrušený z dôvodu dovolenky predsedníčky senátu. Okresnému súdu bolo 28. júla 2005 doručené vyjadrenie sťažovateľa – námietka zaujatosti zákonnej sudkyne.

Okresný súd vydal 1. augusta 2005 pokyn na doručenie uznesenia krajského súdu subjektom v zmysle príslušných ustanovení TP. Posudzovaný spis bol pripísom okresného súdu z 8. augusta 2005 zaslaný ústavnému súdu. Okresnému súdu bola 19. augusta 2005 doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu v spojení so žiadosťou jeho právneho zástupcu doručenou súdu 18. augusta 2005. Okresný súd vydal 22. augusta 2005 pokyn na založenie zberného spisu v súvislosti s predložením spisu ústavnému súdu.

Okresnému súdu bola 24. augusta 2005 doručená žiadosť Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii Z., T., o výsluch sťažovateľa ako oznamovateľa v inej trestnej veci. Okresný súd vydal 26. augusta 2005 súhlas k výsluchu sťažovateľa. Predsedníčka okresného súdu sa listom z 26. augusta 2005 vyjadrila k podaniam sťažovateľa – námietke zaujatosti zákonnej sudkyne a sťažnostiam odstúpeným z ministerstva spravodlivosti.

Okresnému súdu bola 8. septembra 2005 doručená žiadosť Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii Z., T., o predloženie písomností (rozhodnutí o väzbe sťažovateľa) v súvislosti s trestným oznámením sťažovateľa. Okresnému súdu bola 26. septembra 2005 doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Okresnému súdu bol spis z ústavného súdu vrátený 14. októbra 2005.

Okresný súd požiadal najvyšší súd návrhom zo 17. októbra 2005 o predĺženie väzby sťažovateľa v zmysle ustanovenia § 71 ods. 2 TP. Najvyšší súd na neverejnom zasadnutí 25. októbra 2005 uznesením sp. zn. 2 Ntv 38/2005 nepredĺžil väzbu sťažovateľovi. Spis bol okresnému súdu vrátený 28. októbra 2005. Sťažovateľ bol 6. novembra 2005 prepustený z väzby na slobodu.

Okresný súd vydal 13. januára 2006 pokyn na vylúčenie spisu na ďalšie konanie zastupujúcemu sudcovi a spis bol daný na lehotu do 2. februára 2006. Opatrením predsedníčky okresného súdu č. Spr. 8/06-125 z 19. januára 2006 bola predmetná vec pridelená inému sudcovi z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti zákonnej sudkyne.

Okresný súd stanovil 27. januára 2006 termín hlavného pojednávania na 7. marec 2006 a vykonal úkony súvisiace s nariadením pojednávania. Mestský úrad S. doručil okresnému súdu 1. marca 2006 správu o sťažovateľovi. Právny zástupca v podaní doručenom okresnému súdu 7. marca 2006 požiadal o odročenie hlavného pojednávania z dôvodu pobytu sťažovateľa v zahraničí.

Hlavné pojednávanie 7. marca 2006 bolo uznesením odročené na 16. máj 2006 z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti sťažovateľa a jeho právneho zástupcu a neospravedlnenej neprítomnosti predvolaných svedkov.

Na hlavnom pojednávaní 16. mája 2006 vypovedal sťažovateľ ako obžalovaný, jeho právny zástupca vyslovil námietku zaujatosti voči zákonnému sudcovi s tým, že ju písomne odôvodní do 7 dní a pojednávanie bolo uznesením odročené na neurčito s prihliadnutím na doplnenie dôvodov námietky zaujatosti, predloženie lekárskej správy týkajúcej sa zdravotného stavu sťažovateľa.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec ... prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

c) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenie spáchania trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní, ...

V zmysle čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý ... v súlade s ustanovením ods. 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

K namietanému porušeniu základného práva nebyť vo väzbe dlhšie ako nevyhnutnú, resp. primeranú dobu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že jeho väzba trvala neprimerane dlhú dobu z toho dôvodu, že okresný súd nedokázal zabezpečiť prítomnosť svedkyne na hlavnom pojednávaní, pričom dôvody pre jeho väzbu neexistovali, pretože nie sú žiadne relevantné dôkazy preukazujúce spáchanie trestného činu jeho osobou.

Predsedička okresného súdu vo svojom stanovisku k sťažnosti sťažovateľa z 21. apríla 2006 uviedla, že okresný súd pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa neporušil jeho práva, naviac v jeho trestnej veci nebolo možné plynulejšie konať z dôvodu viacerých

podaní sťažovateľa (námietky zaujatosti zákonnej sudkyne, podania ministerstvu spravodlivosti, najvyššiemu súdu), pričom dôvody väzby trvali po celú dobu.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že „Článok 17 ods. 2 ústavy obsahuje pri väzbe také práva, akými sú napríklad: právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť v zákonom určených prípadoch podmienené zárukou“ (rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 7/00). Z citovaného právneho názoru ústavného súdu vyplýva, že čl. 17 ústavy v sebe zahŕňa práva vyplývajúce z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru.

„Náleží predovšetkým vnútroštátnym súdom dbať o to, aby doba väzby neprekročila primeranú hranicu. Za tým účelom im patrí skúmať všetky okolnosti spôsobilé potvrdiť alebo vyvrátiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť v ich rozhodnutiach o žiadostiach obvineného o prepustenie z väzby. Trvanie dôvodného podozrenia, že obvinený spáchal trestný čin, je *conditio sine qua non* zákonnosti pokračovania väzby, ale po uplynutí určitého času táto podmienka už nestačí. Súd potom musí zistiť, či iné dôvody naďalej ospravedlňujú pozbavenie slobody. Ak sú tieto dôvody relevantné a dostačujúce, potom treba skúmať, či orgány činné v trestnom konaní postupujú vo veci samej s osobitnou starostlivosťou a urýchlenním“ (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva, ďalej len „ESLP“, Toth c. Rakúsko z 12. decembra 1991).

„Požiadavka, aby vzhľadom na všetky okolnosti prípadu trvanie väzby neprekročilo nevyhnutnú dobu, vyžaduje preveriť nielen existenciu a relevantnosť dôvodov väzby, ale aj doterajší postup orgánov činných v trestnom konaní. Právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy môže byť totiž porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlenním“ (rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 55/98).

Z citovaných právnych stanovísk je možné usúdiť, že v zmysle platných právnych predpisov v prípade dlhšie trvajúcej väzby musia byť splnené štyri základné podmienky. Prvou z nich je po formálnej stránke existencia uznesenia o vznesení obvinenia. Z hľadiska materiálnej stránky je nevyhnutné kvalifikované (dôvodné) podozrenie zo spáchania zo skutku, za ktorý je vznesené obvinenie. Ďalšou podmienkou je existencia niektorého z väzobných dôvodov podľa ustanovenia § 67 ods. 1 TP. Zároveň však musí byť splnená podmienka, aby orgány činné v trestnom konaní (súd, prokurátor, vyšetrovateľ a policajný orgán) postupovali vo veci samej s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (napr. rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 100/04).

Ústavný súd z prehľadu spisu sp. zn. 4 T 85/04 zistil, že proti sťažovateľovi bolo uznesením sp. zn. ČVS: OÚJP-856/10-2003 zo 6. novembra 2003 vznesené obvinenie z trestného činu krádeže podľa ustanovenia § 247 ods. 1 a 4 TZ na základe skutočností zistených vyšetrovaním. Následne podal okresný prokurátor návrh na vzatie sťažovateľa do väzby (7. novembra 2003), o ktorom okresný súd rozhodol uznesením sp. zn. Tpr 215/03 zo 7. novembra 2003 o vzatí sťažovateľa do väzby z dôvodov uvedených v ustanovení § 67 ods. 1 písm. b) a c) TP.

Rozhodnutie súdu bolo odôvodnené najmä tým, že sťažovateľ bol v predchádzajúcom období pre krádeže 4-krát nepodmienečne odsúdený, trestného činu, z ktorého bol obvinený, sa mal dopustiť krátko po prepustení z ostatného výkonu trestu odňatia slobody, vyhrážal sa svedkyni fyzickým násilím v prípade jej vypovedania pred vyšetrovateľom, nemá zdroj príjmov a užíva drogy.

Zo zápisnice z výsluchu sťažovateľa pred vyšetrovacím orgánom z 25. novembra 2003 vyplýva, že sťažovateľ v prítomnosti ustanoveného obhajcu priznal spáchanie skutku, z ktorého bol obvinený (č. 1. 37 spisu). Svoju výpoveď následne odvolal pri výsluchu 20. apríla 2004 (č. 1. 38 spisu).

Pri skúmaní podmienky, či orgány činné v trestnom konaní postupovali vo vyšetrovaní s osobitnou starostlivosťou, ústavný súd z predmetného spisu zistil, že

v prípravnom konaní vyšetrovacie orgány vykonávali plynule úkony smerujúce k objasneniu skutku (výsluchy sťažovateľa, poškodeného, svedkov, vypracovanie znaleckého posudku v súvislosti s duševným stavom sťažovateľa, ktorý nepoprel závislosť na omamných a psychotropných látkach). Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že namietané základné práva sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 3 dohovoru, ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy postupom orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní v trestnej veci sťažovateľa porušené neboli (bod 4 výroku nálezu). Ústavný súd však pri posudzovaní ústavnosti celkovej doby obmedzenia osobnej slobody sťažovateľa zohľadnil aj dobu jeho väzby počas prípravného konania.

Obžaloba napadla na okresný súd 30. apríla 2004. Okresný súd nariadil 21. júla 2004 termín hlavného pojednávania na 31. august 2004 z toho dôvodu, lebo spis bol z krajského súdu vrátený 16. júla 2004 (rozhodovanie odvolacieho súdu o sťažnosti sťažovateľa proti prvostupňovému uzneseniu o zamietnutí prepustenia z väzby na slobodu).

Hlavné pojednávanie 31. augusta 2004 bolo po vypočutí sťažovateľa a poškodeného odročené na 30. september 2004 z dôvodu návrhov na ďalšie dokazovanie (predvolanie svedkov navrhnutých sťažovateľom). Hlavné pojednávanie 30. septembra 2004 bolo uznesením odročené na 5. október 2004 z dôvodu neprítomnosti predvolaných svedkov, ktorí nemali vykázané doručenie predvolania na pojednávanie. Súd zároveň vydal pokyn na predvedenie svedkyne políciou a žiadosť o povolenie k výsluchu svedka, ktorý sa nachádzal v tom čase vo vyšetrovacej väzbe.

Na hlavnom pojednávaní 5. októbra 2004 bol vypočutý svedok predvedený z vyšetrovacej väzby a prítomní boli oboznámení so skutočnosťou, že predvolanú svedkyňu orgány polície nepredviedli z dôvodu jej viacnásobného nezastihnutia na adrese trvalého pobytu. Pojednávanie bolo uznesením odročené na 26. október 2004 s opätovným dožiadaním na orgány polície o predvedenie svedkyne z viacerých adries, ktoré súd získal.

Hlavné pojednávanie 26. októbra 2004 bolo uznesením odročené z dôvodu neprítomnosti predvolanej svedkyne, ktorá nebola políciou predvedená (vo vyjadrení z toho

istého dňa orgány polície uviedli, že svedkyňa nebola zastihnutá ani na jednej z uvedených adries). Okresný súd vydal súčasne pokyn na doručenie viacerých prípisov (Všeobecná zdravotná poisťovňa pobočka T., Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny T., Centrálna evidencia obyvateľstva B., kriminálna polícia – vypátranie pobytu svedkyne) za účelom zistenia aktuálnych adries svedkyne, pretože okresná prokuratúra zotrvala na stanovisku vypočuť svedkyňu priamo na hlavnom pojednávaní.

Hlavné pojednávania nariadené na 11. november 2004 a 9. december 2004 boli odročené z dôvodu neprítomnosti svedkyne, ktorú sa naďalej orgánom polície nepodarilo predviesť. Ústavný súd zastáva názor, že od 11. novembra 2004 už trestné konanie vedené proti sťažovateľovi nevykazovalo splnenie všetkých podmienok stanovených ústavou a dohovorom, a to podmienky týkajúcej sa urýchleného prejednanía väzobnej veci.

Napriek splneniu ďalších podmienok podmieňujúcich zákonnosť dlhšieho trvania väzby v zmysle príslušných článkov ústavy a dohovoru (uznesenie o vznesení obvinenia, dôvodné podozrenie z trestného činu, existencia väzobných dôvodov v zmysle ustanovení TP) v danom čase sa sťažovateľ nachádzal vo väzbe jeden rok, viacnásobné odročenie hlavného pojednávania z dôvodu nemožnosti predvedenia svedkyne neznamenal splnenie požiadavky urýchleného prejednanía trestnej veci sťažovateľa, čo nemohlo ísť na úkor jeho základných práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru. Okresný súd bol preto povinný nariadiť jeho prepustenie z väzby. Na základe uvedených skutočností ústavný súd vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Sťažovateľ namietal aj porušenie čl. 5 ods. 1 dohovoru v súvislosti s dĺžkou trvania jeho väzby. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu týkajúcej sa namietaného článku dohovoru je potrebné uviesť, že dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu v čase vzatia sťažovateľa do väzby jestvovalo. Sťažovateľ bol vzatý do väzby v súlade s požiadavkami podľa čl. 17 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru (dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, vznesenie obvinenia a dôvody väzby podľa príslušných ustanovení TP, o jeho vzatí do väzby rozhodoval súd). Uvedený článok sa

vzťahuje na počiatočné záruky v súvislosti so zadržaním osoby a následnej väzby, nie však na pokračujúcu väzbu (napr. rozhodnutia sp. zn. III. ÚS 199/05, I. ÚS 64/04), preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť (bod 4 výroku nálezu).

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti zastáva názor, že v trestnom konaní vedenom proti jeho osobe vznikli zbytočné prietahy tým, že okresný súd nedokázal zabezpečiť prítomnosť predvolanej svedkyne na hlavnom pojednávaní, v dôsledku čoho bolo 6 nariadených hlavných pojednávaní odročených. Navyiac predvolanej svedkyňi bol termín hlavného pojednávania nariadený na 27. január 2005 oznámený, napriek tomu sa na pojednávanie nedostavila.

Predsedička okresného súdu v stanovisku z 21. apríla 2006 uviedla, že „*Čo sa týka sťažnosti v súvislosti s porušením práva obžalovaného na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy neboli zistené subjektívne prietahy*“. Poukázala na to, že zákonná sudkyňa bola dlhodobo práceneschopná, zastupoval ju sudca v zmysle rozvrhu práce, následne nastúpila na materskú dovolenku a vec bola pridelená inému sudcovi trestného úseku.

Ústavný súd v priebehu svojej rozhodovacej činnosti viackrát vyslovil názor, že základné právo na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo poškodený (napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 20/02, III. ÚS 183/05). Za zbytočný prietah v konaní možno považovať dobu nečinnosti alebo zjavne neefektívnej činnosti príslušného orgánu pri napĺňaní účelu Trestného poriadku, predovšetkým požiadavky, aby trestné činy boli náležite zistené (rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 99/02).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00, I. ÚS 165/02, II. ÚS 32/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 183/05) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov súdneho konania a postup samotného súdu.

Pokiaľ ide o kritérium „právna a faktická zložitosť veci“, ústavný súd konštatuje, že trestnú vec sťažovateľa (obvinenie z trestného činu krádeže podľa ustanovenia § 247 ods. 1 a 4 TZ) možno hodnotiť po právnej a skutkovej stránke ako štandardnú, teda nevykazujúcu známky mimoriadnej zložitosti.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že sťažovateľ využil viaceré procesné oprávnenia na urýchlenie prejednávania svojej veci (žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, námietka zaujatosti zákonnej sudkyne, sudcov okresného súdu, podania najvyššiemu súdu, ministerstvu spravodlivosti), riadne vybavenie ktorých však v určitých obdobiach spôsobilo predĺženie konania.

Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu.

Ústavný súd z prehľadu posudzovaného spisu zistil, že hlavné pojednávanie 27. januára 2005 bolo uznesením odročené na neurčito z dôvodu opätovnej neprítomnosti predvolanej svedkyne, ktorá účasť na pojednávaní prisľúbila 9. decembra 2004. Posudzovaný spis bol 3. februára 2005 predložený krajskému súdu v dôsledku sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o nevyhlúčení zákonnej sudkyne z prejednávania a rozhodovania o jeho trestnej veci. Krajský súd rozhodol o tejto sťažnosti uznesením, v ktorom rozhodol,

že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania trestnej veci sťažovateľa, pričom spis bol vrátený okresnému súdu 17. marca 2005.

Okresnému súdu bolo 24. marca 2005 odstúpené podanie sťažovateľa najvyššiemu súdu, v ktorom namietal zaujatosť sudcov okresného súdu. V období od 24. marca 2005 do 21. apríla 2005 sa rozhodovalo o nevyhlúčení sudcov okresného súdu z prejednávania a rozhodovania trestnej veci sťažovateľa. Hlavná svedkyňa v trestnej veci sťažovateľa sa 29. apríla 2005 dostavila pred okresný súd, kde preukázala dôvod neprítomnosti na hlavnom pojednávaní 27. januára 2005 (zadržanie orgánmi polície v Rakúsku) a uviedla telefonický kontakt na svoju osobu.

Posudzovaný spis sa nachádzal na krajskom súde od 22. apríla 2005 do 18. mája 2005 (rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu). Okresný súd nariadil 6. júna 2005 termín pojednávania na 28. júl 2005, ktorý bol 15. júla 2005 zrušený pre čerpanie dovolenky zákonnej sudkyne. Posudzovaný spis sa následne nachádzal na ústavnom súde od 8. augusta 2005 do 14. októbra 2005.

Okresný súd zaslal spis najvyššiemu súdu 17. októbra 2005 s návrhom na predĺženie lehoty väzby sťažovateľa s poukázaním na ustanovenie § 71 ods. 2 TP. Najvyšší súd vrátil 28. októbra 2005 spis okresnému súdu s tým, že väzba nebola sťažovateľovi predĺžená. Sťažovateľ bol prepustený z väzby 6. novembra 2005.

Trestná vec sťažovateľa bol 27. januára 2006 pridelená na prejednanie a rozhodovanie inému zákonnému sudcovi v dôsledku dlhodobej práceneschopnosti pôvodnej zákonnej sudkyne. Okresný súd nariadil 27. januára 2006 termín hlavného pojednávania na 7. marec 2006.

V konkrétnych okolnostiach danej veci bol okresný súd vzhľadom na časté podania sťažovateľa súvisiace s jeho pretrvávajúcou väzbou povinný vyhotoviť opis posudzovaného spisu, aby bolo možné plynulo pokračovať v konaní a zároveň zabezpečiť riadne vybavenie

jeho podnetov. Ústavný súd dospel preto na základe uvedených skutočností k záveru, že v období od 29. apríla 2005, keď sa pred okresný súd dostavila hlavná svedkyňa, ktorá uviedla telefonický kontakt na svoju osobu, do 27. januára 2006, kedy bol termín hlavného pojednávania stanovený na 7. marec 2006, došlo k zbytočným priet'ahom v trestnom konaní neefektívnou činnosťou súdu, čím bolo porušené základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, tak ako mu ho zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv a slobôd vzniklo nečinnosťou, môže ústavný súd prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

S'ťažovateľ v petite svojej s'ťažnosti nežiadal, aby ústavný súd po vyslovení porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu konať v uvedenej veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd s prihliadnutím na túto skutočnosť, ako aj ustanovenie § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde preto neprikázal okresnému súdu postupovať v posudzovanom konaní bez zbytočných priet'ahov.

IV.

V zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

S prihliadnutím na návrh výroku rozhodnutia (petit) s'ťažnosti s'ťažovateľa, ako aj ustanovenie § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd nerozhodoval o primeranom finančnom zadosťučinení, ale rozhodol o trovách právneho zastúpenia, ktoré právny zástupca s'ťažovateľa vyčíslil v podaní z 21. júna 2006.

V súlade s ustanovením § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom uhrádza účastník zo svojho. Na základe ustanovenia § 36 ods. 2 zákona

o ústavnom súde, ktorý zakotvuje výnimku z tejto zásady, ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa bolo porušené, a teda mal vo veci úspech.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), ktoré upravuje výšku odmeny za zastupovanie pred ústavným súdom, ak predmet sporu nie je oceneľný peniazmi, odmena za jeden úkon je jedna šestina výpočtového základu. Predmetom konania pred ústavným súdom je ochrana základných práv a slobôd, ktorá nie je oceneľná peniazmi.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Vzhľadom na skutočnosť, že dva úkony právnej služby boli zrealizované v roku 2005, ústavný súd vychádzal pri týchto úkonoch z oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky, podľa ktorého za prvý polrok 2004 bola priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky 15 008 Sk, preto ústavný súd priznal náhradu trov za dva úkony právnej pomoci, každý v hodnote 2 501 Sk. Ústavný súd rozhodol aj o priznaní náhrady výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., t. j. dvakrát 150 Sk.

Právny zástupca sťažovateľa v podaní doručenom ústavnému súdu 21. júna 2006 požadoval náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej sume 5 300 Sk. Vzhľadom na to, že požadovaná suma neprekračuje sumu trov priznanú podľa predmetnej vyhlášky, ústavný súd priznal trovy právneho zastúpenia v sume 5 300 Sk, ktorú ústavný súd zaviazal uhradiť právnomu zástupcovi sťažovateľa okresný súd (ustanovenie § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júla 2006